

PROJECTE DE PROTOCOL D'OXIGENOTERÀPIA CRÒNICA DOMICILIÀRIA A BAIX FLUX EN L'OBSTRUCCIÓ CRÒNICA AL FLUX AERI.

Drs. Bofill, R. Cornudella, Díez, Martínez Benazet.-

La base fisiològica del tractament amb O₂ dels pacients hipoxèmics es fonamenta en els efectes òrgan-específics de la hipoxèmia severa.

L'obstrucció o limitació crònica al flux aèri (OCFA) és la pneumopatia que més usualment pot necessitar l'administració domiciliària d'Oxígen a llarg termini (oxigenoteràpia crònica domiciliària: OCD). La indicació d'OCD pot ampliar-se a d'altres pneumopaties no classificables amb els criteris d'OCFA però se situen per fora dels objectius del present protocol.

Els objectius del present protocol son:

- valorar canvis en la funció pulmonar i hemodinàmica.
- valorar modificacions en la funció neuro-psíquica, en la qualitat de vida i en la capacitat d'exercici.
- controlar les necessitats d'hospitalització per reagudització.
- controlar la mortalitat i la morbiditat
- comprovar la utilitat del mètode.
- controlar el compliment del protocol per part dels pacients.

1.- Criteris d'inclusió

Són candidats a ésser inclosos en el protocol els pacients amb història d'OCFA tractats durant un mínim de sis mesos amb els criteris terapèutics generalment admesos per aquest tipus de malalts i que tinguin:

1.1.- Criteris fisiològics

- -FEV₁ ≤ 1.100 ml. després del test broncodilatador (1)
- -FEV₁/FVC ≤ 50% després del test broncodilatador (1)
- -PaO₂ ≤ 60 mm Hg o P_vO₂ ≤ 35 mmH respirant aire ambient, en repòs (1)

(1) Aquests valors hauran d'ésser observats al menys en 2 ocasions amb un mínim d'una setmana d'interval, en estat estable i sota teràpia correcta (exclosa l'oxigenoteràpia), un mes després de la resolució del darrer episodi d'agudització.

-Que no elevin la PaCO₂ basal en més de 10 mm Hg després de l'administració d'O₂ amb ulleres nasals durant 30 minuts.

-2-

-Els pacients que en el moment de l'alta hospitalària tinguin una $PaO_2 \leq 50$ mm Hg. constitueixen indicació d'entrada d'OCD. La seva inclusió en el protocol serà considerada al cap d'un mes, si compleixen les condicions espirogràfiques i gasomètriques esmentades en 1.1.

1.2.- Criteris mèdics i psico-socials.

El metge responsable del pacient haurà de valorar:

-els beneficis esperables de l'OCD en els aspectes fisiològic, psicològic i sociològic i els relacionats amb el pronòstic, en contraposició a la incomoditat i inconvenients de l'oxigenoteràpia.

-la garantia adduïda per l'actitud col·laboradora i conscient del pacient i dels seus familiars, una vegada se'ls hagi exposat de manera comprensible la naturalesa de la dolència, els beneficis que es pretenen atènyer, la manera com ha d'ésser manipulada l'instrumental i les precaucions que cal que tinguin presents.

-les condicions de la vivenda en el sentit de permetre el correcte subministrament de l'O₂ i l'adopció de les precaucions requerides pel seu maneig (Anex I).

Es consideraran factors excloents:

- la no cooperació del pacient i convivents.
- l'alcoholisme
- la persistència en l'hàbit tabàquic
- -malalties concomitants que puguen afectar la morbiditat i/o la mortalitat (Anex II).
- la mala comunicació de la vivenda amb els centres d'auxili mèdic i tècnic.
- la manca d'ajuda física en el maneig de les bombones d'O₂
- circumstàncies que dificultin el correcte subministrament i aplicació de l'O₂ i/o el mínim control dels seus efectes sobre el pacient.

En la valoració de l'apartat 1.2 és aconsellable la col·laboració de l'assistent social i del psicòleg

2.- Metodologia de l'administració d'O₂.

-Flux d'O₂: 1 - 2 l/min.

- Durant l'exercici, augmentar el flux en 1 litre.
- Control de la resposta dels gasos de la sang a l'increment de la FI_{O₂}: la dosi d'O₂ està condicionada per la resposta de la PaCO₂ (increment no superior a 10 mm Hg als 30 minuts de l'inici de l'administració d'O₂)
- Atènyer nivells de PaO₂ (entre 60 i 80 mm Hg.) o de SaO₂ (entre 85 i 90%) que permetin mantenir la vigència de l'estímul hipoxèmic sobre els centres respiratoris.

-Ulleres nasals: neteja i control de permeabilitat cada 24 h.

-Humidificació de l'O₂ inhalat per mitjà de barboteig en recipient d'aigua destilada.

-Durada diària: tantes hores com sigui possible per sobre d'un límit mínim de 15 h/dia. Màxim òptim > 20 h.

-Empar fluxímetres correctament calibrats que permetin la dosificació exacta de fluxos baixos.

-A part l'O₂, la resta de mesures terapèutiques farmacològiques i rehabilitadores s'aplicarà segons el criteri del clínic responsable del pacient.

3.- Paràmetres de control i de seguiment.

3.1. Paràmetres a valorar a l'entrada:

- Sexe
- Edat
- Talla
- Pes
- Radiografia tòrax front i perfil
- FVC, FEV₁, FEV₁/FVC i % del teòric
- PaO₂, PaCO₂, pH respirant aire i O₂ (30 minuts)
- ECG
- Hematòcrit
- Funció neuropsíquica tests (Anex III)
- Qualitat de vida tests (Anex IV)
- Capacitat d'exercici (Anex V): tests del passeig de 12 minuts; tests de la pujada d'escalas; d'altres tests.

3.2.- Paràmetres de seguiment

3.2.1. Durant els 6 primers mesos

3.2.1. a) Setmanalment, visita domiciliària a càrrec d'una infermera per:

- supervisió del compliment del règim terapèutic
- avaluació de l'estat clínic
- avaluació de la qualitat de vida
- eventualment, gasometria arterial

3.2.1. b) Mensualment (mesos 1, 2, 4 i 5), visita mèdica de control en dispensari per:

- control de l'estat clínic
- revisió del tractament
- control de reaguditzacions i/o hospitalitzacions
- gasometria arterial respirant aire i O₂ (30 minuts) en les mateixes condicions que a domicili.
- hematòcrit

3.2.1. c) Trimestralment (mesos 3 i 6), visita mèdica de supervisió en dispensari per:

- control dels paràmetres expressats en l'epígraf 3.2.1.b)
- avaluació de funció neuropsíquica
- avaluació de la qualitat de vida
- avaluació de capacitat d'exercici
- ECG, FVC, FEV₁, FEV₁/FVC

3.2.2. A partir del 7è mes

3.2.2. a) Les visites domiciliàries de l'infermera seran mensuals.

3.2.2. b) els controls mèdics dispensarials de control seran trimestrals.

3.2.2. c) els controls mèdics de supervisió en dispensari seran semestrals

Els controls radiològics seran sempre semestrals.

4.- Personal.

- metges
- infermeres (apartats 3.2.1 a) i 3.2.2 a))

- assistents socials (apartats 1.2, 3.2.1 c), i 3.2.2 c)
- psicòlegs (apartats 1.2, 3.2.1 c), i 3.2.2. c)
- tècnics del subministrament d'O₂

O C D

Punts Pendants

Criteris de valoració de resultats.

Organització de les inspeccions periòdiques a domicili.

Carnet de salut o similar

Creació de dispensaris especialitzats.

Centralització de recollida de dades.

Redacció de protocol definitiu per a presentar a la Generalitat.

Redacció de protocols addicionals per casos especials:

-trastorns son

-poliglobúlies

-no OCFA

Durada de l'experiència i revisió de criteris al cap de _____ any(s).

Anex sobre modalitats de subministrament d'O₂

-comprimit

-líquid

-concentradors

Anex sobre estudis de costos

Dissenyar full de recollida de dades